

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

на **СТАНИСЛАВ РУМЕНОВ ГРУЕВ**

**на тема: УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО СПОРТНИ ИГРИ ПРИ
УЧЕНИЦИ ОТ ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП**

за придобиване на ОНС „доктор“, на основание на Заповед на Ректора на
Национална спортна академия „Васил Левски“ ЗП – 939/19.10.2023 г.

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма: Физическото възпитание в образователната
система

Научен ръководител: доц. Тодор Маринов, доктор

Изготвил рецензията: доц. Корнелия Найденова, доктор

Биографични данни за докторанта

Станислав Руменов Груев е роден на 09.08.1981. Средното си образование завършва през 2000 година в СОУ "Любен Каравелов", гр. Видин със специалност „Фирмена администрация“. В периода от 2000 до 2004 г. придобива Образователно квалификационна степен „Бакалавър“ в Национална спортна академия „Васил Левски“ с две специалности учител по физическо възпитание и треньор по футбол. През същия период придобива и свидетелство за професионална квалификация със специализация „Спортна журналистика“. През учебната 2018/2019 се дипломира като магистър по физическо възпитание от Национална спортна академия „Васил Левски“, в програмна специализация „Спорт в училище и свободното време“.

Професионалният си път започва през 2004 година, като учител по „Физическо възпитание и спорт“ в ПГХТТ „Карл фон Линде“. Между 2006 и 2018 работи за Мобилтел, в последствие А1. През 2020 година отново започва работа като учител по „Физическо възпитание и спорт“, но в ОУ „Стою Шишков“. От м. Ноември 2022 г. е главен експерт по физическо възпитание и спорт в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ на Министерство на образованието и науката. От представените факти в биографичната справка на докторанта ясно личи водещият мотив за избор на тема на дисертационния труд.

Актуалност на разглеждания проблем

По своята същност физическото възпитание е социално явление с голяма обществена значимост. Като такова то има множество проявления в обществото, като най-яркото от тях е учебният предмет в рамките на образователната система, чиято значимост ежедневно нараства. Съвременният начин на живот, който налагаме на ученика в голяма степен е основната причина за това. Неговото ежедневие предопределя ниски нива на двигателна активност, което от своя страна ни позволява да твърдим, че в рамките на образователната система физическото възпитание е единствения учебен предмет, който има отношение към ежедневния обем двигателна активност на ученика, а от там влияе и върху някои параметри на здравето и здравословния начин на живот.

От друга страна забелязваме ниски нива на мотивация от страна на учениците, особено при тези от прогимназиален и двата гимназиални етапа, за участие в урочната работа по предмета. В същото време същите тези ученици посещават фитнес зали или пък лични треньори с единствената цел да увеличат двигателната им активност. Множество наблюдения ни дават основание да отдадем това противоречие на прилагането на подходи в урочната работа, които до голяма степен не отговарят от една страна на особеностите на възприятията и обучаемостта при съвременния ученик, а от

друга не са съобразени със степента на развитие на технологиите и съответно начина на живот на ученика. Днес обучение по предмета, което се основава на предположението, че ученика по правило е дисциплиниран и мотивиран за участие в обучението не е ефективно. Същото важи и за уроци тип учителя показва, учениците изпълняват или т.нар. подход копи-пейст. Това налага търсене на различни подходи в обучението по физическо възпитание, които да са насочени към възпитаване на отношение към движението и подхранване на интересите и мотивацията на ученика за активно участие в урочната работа. В този ход на мисли разработеният от Станислав Груев дисертационен труд разглежда актуален за теорията и практиката на физическото възпитание проблем, който може да бъде определен, като предизвикателство, което е на дневен ред не само пред учителите, а и пред нас, отговорните за подготовката и формирането на тези учители.

Данни за дисертацията, автореферата и публикационната активност

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем от 166 страници, разработена в три отделни глави и онагледена със 17 фигури и 39 таблици. Към посочения обем следва да добавим и представените 32 страници приложения, които заедно с основната част на разработката съставляват едно книжно тяло. Представената в разработката библиографска справка обхваща 163 източника, от които 147 на кирилица и 16 на латиница. В съдържателно и количествено отношение представената за рецензиране разработка напълно отговаря на изискванията за дисертационен труд. В структурен аспект следва утвърденият в Национална спортна академия стандарт за разработване и представяне на подобен тип разработки, като включва въведение, три глави, изводи и препоръки, използвана литература и приложения.

Във въведението на дисертационния труд Груев ясно и конкретно описва от една страна състоянието, а от друга необходимостта от промени в

обучението като по този начин мотивира необходимостта от провеждане на подобно експериментално изследване в областта на физическото възпитание.

Логично и като предпоставка за разглеждане на изведената тема в съдържателен план е представена първа глава от научната разработка. В нея докторанта анализира и интерпретира достъпните литературни източници в 4 отделни подглави. Основен елемент от тази част на разработката е подробно разгледаната и анализирана нормативна основа на обучението по физическо възпитание, която представлява и съществен приносен момент по отношение функционирането на системата физическо възпитание. Останалите три подглави, които изясняват характеристиките на обучението по предмета, особеностите на възрастовото развитие на учениците и възможностите за усъвършенстване на обучението са естествено допълнение на реализирания обзор на литературни източници. В единство така представените четири подглави са основната предпоставка за извеждане и конкретизиране на работната хипотеза на изследването, представена в края на първа глава. Тя от своя страна звучи логично и в същото време е конкретна, следва направените от докторанта обобщения в литературния обзор и представена по този начин подлежи на проверка и изяснява алгоритъма на експерименталната работа.

При разработването на първа глава ясно личи способността на Станислав Груев да анализира и интерпретира литературни източници, което следва да бъде оценено високо. Подробният анализ и интерпретация на литературни и документални източници, умението на докторанта да отсява научна информация, както и големият му практически опит са основните предпоставки за подробно и акуратно разработената от него и представена в приложение методика за обучение на която е базиран дисертационния труд.

Втората глава на дисертацията е представена на 16 страници и отговаря на изискванията за представяне на методологична постановка на

научно изследване. Целта е коректно формулирана, а представените от автора пет задачи, пряко кореспондират с нея и предполагат постигането и. Коментирайки тази част от разработката следва да отбележим, че Станислав Груев изцяло се е съобразил с направените препоръки при обсъждането на дисертационния труд в първичното звено.

Обектът и предмета на изследване са дефинирани коректно. Ясно е представен контингентът на изследване. Конкретно и подробно са описани прилаганите в отделните етапи на изследването методи. Подбора на методи предполага постигането на поставената цел и задачи и осигурява възможност за цялостно разглеждане на поставения научен проблем. Изчерпателно е описана организацията на изследването. В разработването и представянето на тази глава ясно личи високото ниво на научно-изследователска подготовка на Станислав Груев.

В третата глава на дисертационния труд докторанта представя и анализира резултатите от проведените анкетно проучване и спортно-педагогически тестирания преди и след експериментална работа, които проверяват ефективността на разработената и апробирана методика. В тази част от научната разработка последователно и чрез подходящ и коректно приложен статистически инструментариум са анализирани данните получени от проведеното анкетно проучване и спортно-педагогически тестирания. В началото на анализа авторът представя интерпретация на резултатите от проведеното със 153 действащи учители по физическо възпитание и спорт анкетно проучване, което заедно с осъществения литературен обзор е отправна точка за разработване на методиката и последващата експериментална работа. Останалите четири подглави трета глава Анализ на получените резултати представя същинските резултати от проведения методико-педагогически експеримент. Подбора и представянето на изследователската информация тук е изцяло базирана и отразява същинската експериментална работа. Представеният кратък анализ на данните от вариационния анализ е коректно коментиран и стои в

основата на подбора на следващите статистически показатели. Положително може да оценим и избора на докторанта и научния ръководител, относно табличното представяне на резултатите от вариационния анализ, което да бъде отнесено в приложенията на дисертационния труд, без да утежнява допълнително трета глава. Табличното онагледяване на резултатите от сравнителния анализ отговаря на изискванията за представяне на данните от посочения статистически метод, а разработените от Груев фигури отлично визуализират резултатите от изследователската работа. Анализа на резултатите от метода за проверка на хипотези или т.нар. сравнителен анализ е умело направен, а коментираните статистически показатели, като например високата стойност на гаранционна вероятност при сравнението между експерименталната и контролна група ясно демонстрират ефективността на авторската методика. Ценни от практическа гледна точка са направените в края на втора и трета подглави обобщения на получените и анализирани резултати в следствие на експерименталната работа.

Подбора на статистически критерий за осъществяване на корелационния анализ на резултатите от експеримента е коректен, а данните са добре онагледени таблично. Ясно и коректно са разграничени ефекта от прилагането на експерименталната методика чрез представените, анализирани и интерпретирани от автора осем фигури в корелационния анализ. При интерпретацията на данните са ясно разграничени промените в четирите диференцирани при анализа групи и настъпилите в хода на експеримента промени в постиженията по отношение показателите на изследването и взаимовръзките между тях.

Направеният анализ на резултатите от оценяване на способностите за участие във футболна и волейболна игра е подход за оценяване, който е рядко срещан не само в научни разработки, но и в практика на обучението по физическо възпитание и спорт. В анализа на резултатите ясно личи практическия опит на Станислав Груев при реализирането на подобно

оценяване, което позволява то да бъде до голяма степен обективно. Като съществен приносен момент на тази част от дисертационния труд можем да определим разработените и представени в таблици с номера 34 и 37 критерии за оценка относно прилагането на двигателните способности на учениците в игрова дейност, които се отнасят към спортовете футбол и волейбол.

Представените в края на разработката 6 извода изцяло отразяват извършената по време на изследването работа, отговарят на поставените цел и задачи и имат чисто практическа насоченост, същото може да бъде казано и по отношение на направените 4 препоръки.

В разработения дисертационен труд ясно личат следните приноси моменти:

1. В литературния обзор е направен анализ на нормативната основа на обучението по физическо възпитание, което има практическа значимост във връзка с професионалната дейност на учителя.
2. Разработена и апробирана е методика за обучение по футбол и волейбол, която се основава от една страна на спецификата и вариативността на двата спорта, а от друга страна в основата и стоят знанията за тях, което е предпоставка не само за двигателното, а и за когнитивното развитие на учениците.
3. Разработени и представени са критерии за оценяване двигателните способности на учениците в игровата дейност.

Във връзка с изведените приноси моменти в дисертационния труд към докторанта имам един въпрос, който да му позволи да изясни до голяма степен един от актуалните проблеми в образованието и по-конкретно обучението по „Физическо възпитание и спорт“.

Познавайки съвременните постановки за достигане на компетентности на изхода на образователния процес възможно ли е разработената от Вас методика да бъде обогатена, като в нея се включат и

специални акценти във връзка с формирането на знания и отношения у учениците и ако да, какъв подход за обучение бихте избрал?

Авторефератът отговаря на изискванията и изцяло съответства на съдържанието на дисертационния труд. Представените от докторанта 3 самостоятелни публикации изцяло са следствие на изследователската работа, свързана с дисертационния труд. Положително следва да оценим и факта, че една от тези публикации е на английски език.

Заключение

В заключение смятам, че представеният за рецензиране научен труд притежава необходимата научна и практическа стойност и отговаря на изискванията за подобен тип разработки. Разработената и апробирана методика, както и разработените от автора критерии за оценяване на учениците в игрова дейност имат принос по отношение както на теорията, така и на практиката на физическото възпитание. Това ми позволява с увереност да предложа на Уважаемите членове на специализираното научно жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Станислав Руменов Груев в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

03.11.2023г.

София

Рецензент:

(доц. К. Найденова)